

Bruselj, 20. marec 2023
(OR. en)

7264/23

COASI 59
ASIE 26
CFSP/PESC 417
COHAFA 31
DEVGEN 60
SUSTDEV 44
COPS 125
POLMIL 50
MIGR 90

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	20. marec 2023
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	7191/23, 7234/23
Zadeva:	Afganistan – sklepi Sveta (20. marec 2023)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o Afganistanu, ki jih je Svet odobril na 3941. seji 20. marca 2023.

Sklepi Sveta o Afganistanu

1. Evropska unija ponovno poudarja, da je načelno zavezana miru in stabilnosti v Afganistanu ter podpiranju afganistanskega prebivalstva. Stabilen Afganistan je v interesu celotne mednarodne skupnosti, da se preprečijo regionalna nestabilnost, teroristične grožnje, prisilno razseljevanje in nedovoljene migracije.
2. EU ponovno potrjuje pomen in veljavnost meril iz sklepov Sveta z dne 15. septembra 2021 za politike in ukrepe pod prehodnim vladnim kabinetom, ki so ga imenovali talibani. EU ponovno poziva talibane, naj v interesu afganistanskega prebivalstva spoštujejo, varujejo in uresničujejo vse človekove pravice, obravnavajo kršitve in zlorabe človekovih pravic, vzpostavijo vključujočo in reprezentativno vlado, preprečijo, da bi Afganistan služil kot baza za terorizem, njegovo financiranje ali izvažanje v druge države, zagotovijo neoviran in nediskriminatoren humanitarni dostop ter še naprej omogočajo varna, zaščitena in urejena potovanja v Afganistan in iz njega.
3. EU obžaluje, da so talibanski ukrepi in odločitve od zrušenja vlade, imenovane v skladu z ustavo, avgusta 2021 v nasprotju z njihovimi zavezami povzročili dramatično poslabšanje razmer na področju človekovih pravic ter političnih, gospodarskih in humanitarnih razmer za afganistansko prebivalstvo, zlasti za ženske in dekleta. To vključuje stalne in sistemske kršitve državljanskih, političnih, socialnih, ekonomskih in kulturnih pravic afganistanskega prebivalstva, kot so priznane v mednarodnih pogodbah, katerih država pogodbenica je Afganistan. Talibani nosijo izključno odgovornost za posledice svojih dejanj, ukazov in odločitev ter za to, da doma in v mednarodni skupnosti nimajo legitimnosti.

4. EU je zaskrbljena zaradi poročil o sistematičnem kršenju človekovih pravic, zlasti žensk, deklet in fantov, pripadnikov etničnih in verskih manjšin, LGBTI oseb, zagovornikov človekovih pravic, novinarjev ter drugih medijskih delavcev, pripadnikov nekdanjih varnostnih sil ter politikov, kljub tako imenovani amnestiji, ki so jo napovedali talibani, in jih odločno obsoja. Zagotoviti je treba, da bodo tisti, ki so kršili in teptali človekove pravice ter kršili mednarodno pravo, za to odgovarjali. EU v zvezi s tem opozarja, da je Afganistan pogodbenica Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča. EU in njene države članice so pripravljene razmisliti o sprožitvi mehanizmov odgovornosti, kot je določeno v pogodbah o človekovih pravicah, katerih država pogodbenica je Afganistan.
5. Institucionalizacija tako obsežne in sistematične diskriminacije na podlagi spola, ki jo izvajajo talibani, je zelo zaskrbljujoča in je v svetu brez primere. EU odločno obsoja odločitve talibanov, ki so privedle do splošnega poslabšanja položaja žensk in deklet zaradi njihove izključenosti iz javnega življenja in odrekanja njihovih človekovih pravic, vključno s pravico do izobraževanja, dela in svobode gibanja. Talibani z diskriminatorno odločitvijo, da ženskam prepovejo delo v nacionalnih in mednarodnih nevladnih organizacijah, ovirajo dostavo humanitarne pomoči in podpore za osnovne potrebe afganistanskemu prebivalstvu, od avgusta 2021 pa so odgovorni za dodatno poslabšanje že tako težkih humanitarnih in gospodarskih razmer v državi.
6. V zvezi s tem EU ob opozarjanju na sklepe Sveta o ženskah, miru in varnosti z dne 17. decembra 2018 in 14. novembra 2022 ponovno potrjuje svojo zavezanost enakosti spolov in ukrepanju, ki upošteva vidik spola, tudi z zagotavljanjem prevzemanja odgovornosti za vse oblike diskriminacije in nasilja nad ženskami in otroki ter prispevanjem k boju proti njim.

7. EU ponovno poudarja, da je neomajno zavezana podpiranju vsestranske participacije celotnega afganistanskega prebivalstva, tudi žensk in deklet ter pripadnikov etničnih in verskih manjšin, na vseh področjih življenja v Afganistanu. EU poziva talibane, naj nemudoma razveljavijo represivne odločitve, tudi tiste, ki omejujejo izobraževanje žensk in deklet ter njihovo vsestransko, enakopravno in smiselno participacijo v javnem življenju. Omejitve dostopa žensk in deklet do izobraževanja bodo imele še bolj uničujoče posledice za gospodarstvo in razvoj Afganistana.
8. EU je pripravljena sprejeti dodatne ciljno usmerjene omejevalne ukrepe proti odgovornim za hude kršitve in zlorabe človekovih pravic. Ti omejevalni ukrepi so zasnovani tako, da ne vplivajo negativno na afganistansko prebivalstvo, in se lahko prekličejo.
9. EU v skladu z Resolucijo Varnostnega sveta ZN 1325 o ženskah, miru in varnosti ter Resolucijo Varnostnega sveta ZN 2250 o mladih, miru in varnosti ter naknadnimi zadevnimi resolucijami ZN opozarja na ključno vlogo žensk in mladih pri preprečevanju in reševanju konfliktov, mirovnih pogajanjih, vzpostavljanju in ohranjanju miru, humanitarnem odzivanju in obnovi po konfliktih ter poudarja pomen njihove enakopravne udeležbe in polne vključenosti v vsa prizadevanja za ohranjanje in spodbujanje miru in varnosti.
10. EU in njene države članice bodo še naprej pomagale krepiti glas afganistanskih žensk, vključno z „Hear Us“ in forumom afganistanskih voditeljic pod okriljem EU, kar bo mednarodni skupnosti omogočilo, da prisluhne njihovim stališčem in jih upošteva pri oblikovanju mednarodnih politik v zvezi z Afganistanom.

11. EU odločno obsoja prepoved zaposlovanja žensk v državnih in mednarodnih nevladnih organizacijah ter talibane poziva, naj nemudoma prekličejo svojo odločitev. EU kot eden največjih ponudnikov pomoči prebivalstvu Afganistana ostaja zavezana nadaljnji pomoči za ublažitev hude humanitarne in socialno-ekonomske krize. EU je pripravljena zagotoviti humanitarno pomoč ter podporo za osnovne potrebe in sredstva za preživetje v okviru načelnega pristopa v skladu z mednarodnim pravom, vključno z mednarodnim pravom o človekovih pravicah in mednarodnim humanitarnim pravom, ter ob spoštovanju humanitarnih načel in v tej fazi predvsem na podlagi „vodilnih načel in pričakovanj donatorjev“ v zvezi s humanitarno pomočjo.
12. Načelni pristop EU zlasti določa, da se lahko pomoč še vedno zagotavlja tam, kjer je ženskam omogočena participacija in kjer ženske ostanejo upravičenke po načelu neškodovanja in nediskriminacije ter v duhu pristopa „ženske za ženske“, kar tudi ščiti njihovo varnost. Zaposlenih žensk, ki jih zadeva prepoved, ne bi smeli nadomestiti. Kadar dejavnosti ni mogoče nadaljevati v skladu z načelnim pristopom EU, bo EU ponovno razmislila o svoji podpori. V zvezi s tem bo vzpostavljen zanesljiv mehanizem spremljanja. EU poziva talibane, naj spoštujejo mednarodno humanitarno pravo, nevtralnost, neodvisnost in nepristranskost humanitarnih operacij in operacij v zvezi z osnovnimi potrebami ter zagotovijo, da bo lahko celotno humanitarno osebje, tudi vse članice osebja, še naprej sodelovalo pri dostavi pomoči ter imelo prost in neoviran dostop do celotnega ozemlja.
13. EU bo še naprej neomajno podpirala afganistanske neodvisne medije, organizacije civilne družbe, vključno s tistimi, ki se ukvarjajo s človekovimi pravicami in pravicami žensk, ter zagovornike človekovih pravic, kljub temu, da delujejo v zaprtemu in tveganemu okolju.
14. EU tesno sodeluje z vsemi regionalnimi in mednarodnimi partnerji ter poudarja ključno vlogo ZN v Afganistanu. EU bo še naprej v celoti podpirala Misijo pomoči Združenih narodov v Afganistanu (UNAMA) v okviru njenega celovitega mandata, ki je močno osredotočen na človekove pravice, kot je določeno v Resoluciji Varnostnega sveta 2678 (2023), ter delo posebnega poročevalca ZN o razmerah na področju človekovih pravic v Afganistanu.

15. Svet pozdravlja prisotnost EU v Kabulu, ki krepi dostavo pomoči, omogoča spremljanje političnih, varnostnih, gospodarskih in humanitarnih razmer, olajšuje operativno usklajevanje in stike z izvajalskimi partnerji in prebivalstvom Afganistana ter omogoča ohranjanje potrebnega operativnega sodelovanja z dejanskimi oblastmi, ne da bi priznala njihovo legitimnost. EU bo s svojo prisotnostjo v državi še naprej dajala prednost neposredni podpori afganistanskega prebivalstva in sodelovanju z njim, vključno z omogočanjem prostega in varnega prehoda za Afganistance in Afganistanke, ki bi jih lahko sprejele države članice EU.
16. Svet ponovno priznava, kako pomembno je delo posebnega odposlanca EU za Afganistan pri predstavljanju stališča EU v dialogih z regionalnimi in mednarodnimi partnerji ter najrazličnejšimi deležniki v Afganistanu in tujini ter pri stikih z dejanskimi oblastmi, pri čemer se intenzivno usklajuje z državami članicami. EU in njene države članice ponovno poudarjajo pomen nadaljnjega dialoga in sodelovanja z vsemi regionalnimi in mednarodnimi partnerji za spodbujanje stabilnega, varnega in uspešnega Afganistana. Redni dialog med EU in srednjeazijskimi partnericami o Afganistanu ter sodelovanje s sosednjimi državami Afganistana, državami z muslimansko večino, Organizacijo islamskega sodelovanja in zalivskimi državami – v skladu s Skupnim sporočilom o strateškem partnerstvu z Zalivom z dne 18. maja 2022 – sta še vedno prednostni nalogi. V zvezi s tem EU pozdravlja odločne izjave mednarodne skupnosti, zlasti Organizacije islamskega sodelovanja, o izobraževanju žensk in deklet.
17. EU izraža globoko zaskrbljenost zaradi prisotnosti in operacij terorističnih skupin v Afganistanu, vključno z Islamsko državo province Horasan in Al Kaido. EU obsoja stalne teroristične napade na afganistansko prebivalstvo, zlasti pripadnike in pripadnice etničnih in verskih manjšin in mednarodne skupnosti v Afganistanu, pa tudi na sosednje države. Afganistan ne bi smel ponovno služiti kot baza za terorizem in nasilni ekstremizem, urjenje zanju ter njuno načrtovanje, financiranje ali izvažanje v druge države, niti ne bi smel drugim državam groziti ali jih napasti. V zvezi s tem EU opozarja na nedvoumno zahtevo, naj talibani prekinejo vse neposredne in posredne vezi s terorizmom, ter ponovno izpostavlja njihovo odgovornost pri boju proti terorizmu. EU ostaja zavezana izvajanju akcijskega načrta EU za boj proti terorizmu v Afganistanu in Resolucije Varnostnega Sveta ZN 2593 (2021).

18. EU in njene države članice so pripravljene dodatno okrepiti podporo sosednjim državam in partnerjem Afganistana v širši regiji, da bi preprečile negativne učinke prelivanja, vključno z izvozom terorizma, nasilnim ekstremizmom in versko radikalizacijo. EU bo v tesnem sodelovanju z državami članicami okrepila prizadevanja za redna posvetovanja z zadevnimi partnerji in sosednjimi državami na področju boja proti terorizmu z uporabo dvostranskih, regionalnih ali večstranskih forumov/oblik ter bo še naprej podpirala krepitev njihovih zmogljivosti za preprečevanje terorizma in nasilnega ekstremizma ter boj proti njima.
19. EU je zaskrbljena zaradi proizvodnje drog, trgovine z njimi in zabeleženega povečanja gojenja maka za pridelavo opija, saj imajo lahko hude posledice na področju zdravja in varnosti v Afganistanu, sosednjih in tranzitnih državah ter v Evropi.
20. EU je poleg tega zaskrbljena zaradi nevarnosti širjenja osebnega in lahkega orožja ter streliva v Afganistanu in drugod, zato pozdravlja mandat Misije pomoči Združenih narodov v Afganistanu (UNAMA) za podporo regionalnim in mednarodnim prizadevanjem za preprečevanje in obravnavanje nedovoljene trgovine z osebnim in lahkim orožjem ter destabilizirajočega kopičenja tega orožja in njegovega preusmerjanja v Afganistanu in regiji ter spodbuja nadaljnjo podporo za dejavnosti v zvezi s tem.
21. EU se zaveda tveganja, da bi lahko nadaljnje poslabšanje humanitarnih in varnostnih razmer prisililo več ljudi, da zapustijo Afganistan, zaradi česar bi se lahko povečalo prisilno razseljevanje, kar bi imelo močan negativen vpliv na prizadevanja za boj proti trgovini z ljudmi in preprečevanje nedovoljenih migracij. Spremljanje migracijskih tokov in tveganja povečanja trgovine z ljudmi, tihotapljenja migrantov ter nedovoljenih migracij in njihove morebitne instrumentalizacije, tudi za namen hibridnih groženj, bi se moralo nadaljevati prek obstoječih mrež in dodatno okrepiti. EU bo v okviru pristopa Ekipa Evropa še naprej zagotavljala in dodatno okrepila podporo tretjim državam, zlasti sosednjim in tranzitnim državam, v katerih je veliko število afganistanskih migrantov in beguncev, da bi povečala njihovo zmogljivost za zagotavljanje zaščite ter dostojnih in varnih pogojev za sprejem ter trajnostnih možnosti preživljanja beguncev in gostiteljskih skupnosti.

22. Zagotavljanje zaščite zagovornikom človekovih pravic ter drugim ogroženim Afganistancem in Afganistankam ostaja prednostna naloga EU. EU in njene države članice bodo še naprej prostovoljno zagotavljale varne poti za ogrožene osebe, zlasti s preselitvijo in humanitarnim sprejemom.
 23. Svet poziva visokega predstavnika EU in Komisijo, naj zagotovita, da bo stališče EU posredovano vsem akterjem v Afganistanu ter našim regionalnim in mednarodnim partnerjem.
-